

RÄTTEN

Hovrättsråden Christer Lundh, Robert Green, referent, och Karin Annikas Persson

FÖREDRAGANDE OCH PROTOKOLLFÖRARE

Hovrättsfiskalen Maria Kruse

PARTER

Klagande och motpart (åklagare)

Kammaråklagarna Karolina Wieslander och Martina Winslow
Åklagarmyndigheten
Riksenheten mot internationell och organiserad brottslighet

Ombud och offentliga försvarare:

Advokaterna Thomas Bodström och Hanna Larsson Rampe
Advokatbyrån Bodström & Partners Stockholm AB
Box 3431
103 68 Stockholm

Motparter (målsägande)

Se målsägandebilaga

Klagande och motpart (tilltalad)

Häktade Hamid Noury, 19610489-1251
Medborgare i Iran

SAKEN

Folkrättsbrott, grovt brott, m.m.; nu fråga om avvisning

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Stockholms tingsrätts dom 2022-07-14 i mål B 15255-19

Hamid Noury har yrkat att hovrätten ska avvisa åtalet, se aktbil. 74 och 120.

Åklagaren och målsägandena har motsatt sig avvisningsyrkandet, se aktbil. 101, 103, 106, 107, 108, 111 och 160.

Efter föredragning fattar hovrätten följande

BESLUT (att meddelas 2022-12-13)

Hovrätten avslår Hamid Nourys avvisningsyrkande.

SKÄLEN FÖR BESLUTET

Utgångspunkter för prövningen

Bestämmelser om svensk domstols behörighet att döma över ett brott som har begåtts utanför Sverige finns i 2 kap. 3 § brottsbalken. Enligt 2 kap. 12 § samma balk måste domstolen vid behörighetsprövningen även kontrollera att det inte finns en inom folkrätten etablerad norm som begränsar domstolens behörighet. Det krävs således inte något positivt stöd i folkrätten för utövande av jurisdiktion i enlighet med de svenska reglerna. Det är åklagarens påstående i stämningsansökan som utgör utgångspunkten för domstolens prövning av behörighetsfrågan. (Se Högsta domstolens beslut den 10 november 2022 i mål nr Ö 1314-22 och SOU 2002:98 s. 409.)

Åtal för brott som avses i 2 kap. 3 § brottsbalken får som huvudregel endast väckas om åtalsförordnande har meddelats av regeringen eller riksåklagaren (2 kap. 7 och 8 §§ brottsbalken). Regeringen har genom beslut den 22 december 2020 förordnat att åtal får väckas mot Hamid Noury för folkrättsbrott, grovt brott, och mord.

Domsrätt beträffande folkrättsbrott, grovt brott (åtalpunkt 1)

Åklagaren har i första hand gjort gällande att gärningarna under åtalpunkten 1 har begåtts som ett led i eller annars haft samband med en internationell väpnad konflikt mellan Iran och Irak. Enligt åklagaren har Hamid Noury genom de gärningar som anges i åtalet gjort sig skyldig till en svår överträdelse av artikel 147 i 1949 års Genèvekonvention angående skydd för civilpersoner under krigstid (Genèvekonvention IV) jämfört med artikel 75 och artikel 85 i tilläggsprotokoll I samt av allmänt erkända grundsatser som rör den internationella humanitära rätten. I andra hand har åklagaren gjort gällande att gärningarna begåtts som ett led i eller annars har samband

med en icke-internationell väpnad konflikt mellan Iran och Iranska Folkets Mujahedin. Enligt åklagaren har Hamid Noury därmed i vart fall gjort sig skyldig till en svår överträdelse av artikel 3 i Genèvekonvention IV samt av allmänt erkända grundsatser som rör den internationella humanitära rätten.

I 2 kap. 3 § 6 brottsbalken räknas vissa internationella brott upp som svensk domstol är behörig att döma över oberoende av var, av vem och mot vem som brottet har begåtts (universell jurisdiktion). Bestämmelsen omfattar flertalet brott enligt lagen (2014:406) om straff för vissa internationella brott. Denna lag ersatte bl.a. den bestämmelse om folkrättsbrott i 22 kap. 6 § brottsbalken som gällde vid tidpunkten för de gärningar som omfattas av åtalspunkten 1. Enligt den tidigare lydelsen av 2 kap. 3 § brottsbalken omfattades även det brottet av universell jurisdiktion.

Bestämmelsen i 2 kap. 3 § brottsbalken medger enligt ordalydelsen obegränsad universell jurisdiktion för internationella brott. Extraterritoriell domsrätt ska dock utövas endast då det finns ett påtagligt och berättigat intresse av att lagföring sker i Sverige. Denna prövning görs primärt av riksåklagaren eller regeringen inom ramen för ställningstagande till om åtalsförordnande enligt 2 kap. 7 § brottsbalken ska meddelas. Vid prövningen ska särskilt beaktas bl.a. om ett åtal är förenligt med Sveriges folkrättsliga förpliktelser (se 2 kap. 8 § andra stycket 1 brottsbalken). Även domstolen måste dock inom ramen för sin behörighetsprövning bedöma om anknytningen till Sverige är tillräcklig. Vid denna bedömning kan det ha betydelse om den misstänkte befinner sig i Sverige, men varken svensk rätt eller folkrätten uppställer ett krav om närvaro i landet. (Se Högsta domstolens angivna beslut.)

Enligt Genèvekonvention IV finns en skyldighet att utöva universell jurisdiktion för krigsförbrytelser som har begåtts inom ramen för en internationell väpnad konflikt (se artikel 146 och 147). Det finns vidare ingen begränsning i folkrätten för svensk domstol att utöva universell jurisdiktion för krigsförbrytelser som har begåtts inom ramen för en icke-internationell väpnad konflikt (se Högsta domstolens angivna beslut p. 33).

Hamid Nourys anknytning till Sverige har beaktats vid den åtalsprövning som har gjorts av regeringen innan åtal väcktes. Hovrätten kan konstatera att Hamid Noury

befann sig i Sverige när han greps. Även med beaktande av de omständigheter som Hamid Noury har fört fram står det klart att han inte har förts hit mot sin vilja. Han måste därför anses ha befunnit sig i Sverige frivilligt (jfr t.ex. NJA 1987 s. 771 samt prop. 2020/21:204 s. 147). Anknytningen till Sverige är därigenom tillräcklig för att det ska föreligga ett berättigat svenskt rättsskipningsintresse. Svensk domstol är alltså behörig att pröva åtalpunkten 1. Det saknas därför skäl att avvisa åtalet i denna del.

Domsrätt beträffande mord (åtalpunkt 2)

Det kan inledningsvis konstateras att regeringens åtalsförordnande omfattar även gärningen i åtalpunkten 2. Enligt 2 kap. 3 § 2 c brottsbalken har svensk domstol behörighet att döma över brott som har begåtts utanför Sverige av någon som finns i Sverige och det på brottet enligt svensk rätt kan följa fängelse i mer än sex månader. Om det lindrigaste straffet är fängelse fyra år eller mer föreligger inget krav på dubbel straffbarhet (2 kap. 5 § andra stycket 3 brottsbalken). Det lindrigaste straffet för mord är fängelse i tio år. Det krävs inte att personen finns här i landet varaktigt utan det är tillräckligt att han eller hon befinner sig här tillfälligt (se prop. 2020/21:204 s. 147 och Bäcklund m.fl., Brottsbalken, Kommentaren till 2 kap. 3 §, JUNO version 21, 2022-11-25). Som hovrätten ovan har konstaterat befann sig Hamid Noury frivilligt i Sverige när han greps.

Vidare är svensk domstol enligt 2 kap. 3 § 3 a brottsbalken behörig att döma över brott som har begåtts utanför Sverige och som har riktat sig mot en svensk medborgare eller någon som har hemvist i Sverige. Den avgörande tidpunkten för när svenskt medborgarskap eller hemvist i landet ska ha förelegat är tiden för när brottet begicks. Att målsäganden i ett senare skede blir svensk medborgare eller tar hemvist i landet, kan således inte grunda domsrätt med stöd av bestämmelsen (se Bäcklund m.fl., Brottsbalken, Kommentaren till 2 kap. 3 §, JUNO version 21, 2022-11-25). I förevarande fall hade två av målsägandena hemvist i Sverige vid tidpunkten för de åtalade gärningarna.

Svensk domstols behörighet kan således härledas från såväl 2 kap. 3 § 2 c som 3 a brottsbalken. Det saknas därmed skäl att pröva om domsrätt föreligger enligt äldre bestämmelser. Det finns inte heller någon inom folkrätten etablerad norm som

begränsar domstolens behörighet. Svensk domstol är därför behörig att pröva även åtalspunkten 2. Det saknas således även i denna del skäl att avvisa åtalet.

Hamid Nourys avvisningsyrkande ska på grund av det anförda avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Den part som vill överklaga beslutet ska inom en vecka från den dag då parten fick del av beslutet anmäla missnöje. Försummar parten detta har han inte längre rätt att överklaga beslutet. Om en part anmäler missnöje ska rätten med hänsyn till omständigheterna bestämma om beslutet ska få överklagas särskilt eller endast i samband med att dom eller slutligt beslut överklagas.

Maria Kruse

Protokollet uppvisat/

SVEA HOVRÄTT
Avdelning 08
Rotel 0801

Målsägandebilaga
2022-12-13

Mål nr
B 9704-22

Anges vid kontakt med domstolen

1. Solmaz Alizadeh
1516- 705 King Street West
M5V 2W8, Toronto
Ontario
Kanada
2. Laleh Bazargan
Piprensarvägen 32 Lgh 1201
123 57 Farsta
3. Majid Djamshidiat
103 Oak Avenue
Richmond Hill, Ontario
Kanada
4. Mehdi Eshaghi
Binnenfeld 57
21077 Hamburg
Tyskland
5. Hassan Golzari, 19620905
1503-3300 Don Mills Road
Toronto, Ontario M2J4X7
Kanada
6. Sedigheh Haji Mohsen
26 Flaremore Crescent
North York, On M2K1V1
Kanada
7. Vida Rostamalipour
Spiskogatan 20 Lgh 1302
125 47 Älvsjö

Målsägandebiträde för 1–7: Advokat Bengt Hesselberg
Advokat Bengt Hesselberg AB
Starrängsringen 8, 3 tr
115 50 Stockholm

Dok.Id 1885233

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00 08-561 670 90 E-post: svea.hovratt@dom.se www.svea.se		måndag – fredag 09:00–16:30

8. Masoud Ashraf Semnani
Hasselbacken 11 A Lgh 1102
194 38 Upplands Väsby
9. Ahmad Ebrahimi
1 Porte Great Field
London
Storbritannien
10. Mohsen Eshaghi
Vietinghoffweg 7
22455 Hamburg
Tyskland
11. Homayoun Kaviyani
Hochrutiring 15
Luzern 6005
Schweiz
12. Barjesteh Garmroodi Mehdi
Ryffstrasse 7
4056 Basel
Schweiz
13. Iraj Mesdaghi
Sibeliusgången 24 Lgh 2102
164 77 Kista
14. Siamak Naderi
Kollegstrasse 10
44801 Bochum
Tyskland
15. Fereydoun Najafi Aria
23/542 Oldnorthern rd
Dural 2158, Sydney
Australien
16. Sara Rouzdar
Allévägen 1 B
806 28 Gävle
17. Mahmmud Royaie
c/o Albania-Durres-Manez
Rruga Gjiri i Latzit, Manez
ASHRAF 3
Zyra Postare 2011
Albanien

18. Akbar Samadi
c/o Albania-Durres-Manez
Rruga Gjiri i Lalzit, Manez
ASHRAF 3
Zyra Postare 2011

Målsägandebiträde för 8–18: Advokat Göran Hjalmarsson
Advokatfirman GUIDE AB
Högbergsgatan 27, 2 tr
116 20 Stockholm

19. Majid Saheb Jam Atabaki
c/o Albania-Durres-Manez
Rruga Gjiri i Lalzit, Manez
ASHRAF 3
Zyra Postare 2011
Albanien

20. Aliakbar Bandali
Waldveg 151 Basel
22393 Hamburg
Tyskland

21. Reza Fallahi
75 Rowlanes Close, Mill Hill
London NW72DN
Storbritannien

22. Hossein Farsy
c/o Albania-Durres-Manez
Rruga Gjiri i Lalzit, Manez
ASHRAF 3
Zyra Postare 2011
Albanien

23. Ramazan Fathi
Kartäusergasse 26
50678 Köln
Tyskland

24. Asghar Mehdi-zadeh
c/o Albania-Durres-Manez
Rruga Gjiri i Lalzit, Manez
ASHRAF 3
Zyra Postare 2011
Albanien

25. Hossein Seyed Ahmadi
c/o Albania-Durres-Manez
Rruga Gjiri i Lalzit, Manez
ASHRAF 3
Zyra Postare 2011
Albanien

26. Mohammed Zand
c/o Albania-Durres-Manez
Rruga Gjiri i Lalzit, Manez
ASHRAF 3
Zyra Postare 2011
Albanien

27. Ali Zolfaghari
Gmeindrütistrasse 3
8630 Rüti ZH
Schweiz

Ombud för 19–27: Advokat Kenneth Lewis
Lewis Langley & Partners Advokatbyrå HB
Gamla Brogatan 11
111 20 Stockholm

28. Seyyed Jafar Mir-Mohammadi Berenjestanaki
c/o Albania-Durres-Manez
Rruga Gjiri i Lalzit, Manez
Ashraf 3
Zyra Postare 2011
Albanien

29. Mehri Haji-Nejad
c/o Albania-Durres-Manez
Rruga Gjiri i Lalzit, Manez
ASHRAF 3
Zyra Postare 2011
Albanien

30. Esmat Talebi Kalhoran
Südend str 7
12169 Berlin
Tyskland

31. Nasrullah Marandi
Ångermannagatan 102 Lgh 1201
162 64 Vällingby

32. Mahnaz Meimanat
c/o Albania-Durres-Manez
Rruga Gjiri i Lalzit, Manez
ASHRAF 3
Zyra Postare 2011
Albanien

Målsägandebiträde för 28–32: Advokat Ghita Hadding Wiberg
KRIM advokater HB
Box 377
101 27 Stockholm

Hur man överklagar hovrättens beslut

Missnöjesanmälan inom en vecka

Den som vill överklaga hovrättens beslut måste först anmäla missnöje till hovrätten. En missnöjesanmälan kan göras muntligen eller skriftligen, och måste ha gjorts **inom en vecka** från det att du/ni fick del av beslutet. Om inte det görs får beslutet inte överklagas.

Överklagande i rätt tid

Om du/ni har gjort missnöjesanmälan i rätt tid och sedan vill överklaga beslutet (eller vill överklaga en del av beslutet som inte kräver missnöjesanmälan), ska det göras genom ett skriftligt överklagande till Högsta domstolen. Överklagandet ska dock skickas eller lämnas till hovrätten.

Överklagandet ska ha kommit in till hovrätten senast den dag som anges i slutet av hovrättens beslut.

Beslut om häktning, restriktioner enligt 24 kap. 5 a § rättegångsbalken eller reseförbud får överklagas utan tidsbegränsning.

Om överklagandet har kommit in i rätt tid, skickar hovrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Högsta domstolen.

Prövningstillstånd i Högsta domstolen

Det krävs prövningstillstånd för att Högsta domstolen ska pröva ett överklagande. Högsta domstolen får meddela prövningstillstånd endast om

1. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av Högsta domstolen, eller om

2. det finns synnerliga skäl till sådan prövning, så som att det finns grund för resning, att domvillan förekommit eller att målets utgång i hovrätten uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Överklagandets innehåll

Överklagandet ska innehålla uppgifter om

1. klagandens namn, adress och telefonnummer,
2. det avgörande som överklagas (hovrättens namn och avdelning samt dag för avgörandet och målnummer),
3. den ändring i avgörandet som klaganden begär,
4. de skäl som klaganden vill ange för att avgörandet ska ändras,
5. de skäl som klaganden vill ange för att prövningstillstånd ska meddelas, samt
6. de bevis som klaganden åberopar och vad som ska bevisas med varje bevis.

Förenklad delgivning

Om målet överklagas kan Högsta domstolen använda förenklad delgivning vid utskick av handlingar i målet, under förutsättning att mottagaren där eller i någon tidigare instans har fått information om sådan delgivning.

Mer information

För information om rättegången i Högsta domstolen, se www.hogstadamstolen.se